

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 19. junija 1931.

Štev. 25.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani za ločene zbornice

Prošlo nedeljo se je vršil v Ljubljani izredni občni zbor Zveze obrtnih zadrug za bivšo ljubljansko oblast, katerega glavna točka dnevnega reda je bila

*vprišanje skupnih ali ločenih
zbornic.*

Kdor je zasledoval polemiko in borbo za skupne in ločene zbornice, ki se je vršila v zadnjih mesecih v našem strokovnem in dnevnem časopisju ter med obrtništvom na zborih in od moža do moža, je pričakoval, da bo nedeljsko zborovanje moglo prinesiti odločitev le po burnih debatah in ostri borbi. Tako se je tudi zgodilo.

Kmalu po deveti uri dopoldne se je začela polniti obsežna in monumentalna dvorana Trgovskega doma, ki stoji ob banski palači v Ljubljani. Ni ga bilo še zboru Zveze O. Z., ki bi bil obiskani tako številni in za katerega bi bilo vladalo toliko zanimanje med obrtništvom.

Ko je otvoril zvezni predsednik g. Josip Rebek zbor ter pozdravil zastopnika banske uprave g. dr. Šinka, mestnega načelnika g. dr. Rupnika, Zbornice TOI g. dr. Pretnarja, Zveze gostilničarskih zadrug g. Petelina, Zveze obrtnih društev g. Holobarja in častnega člana gosпода Iv. Rebeka iz Celja, je bila dvorana že nabito polna. Navzočih je bilo prvotno okroglo 120 delegatov za čez 40 zadrug. Kasneje so došli še nekateri novi delegati, več pa jih je okrog poldneva zapustilo zborovanje, ker so se odpeljali z opoldanskimi vlaki.

Po uvodnih besedah je g. Rebek v daljšem govoru obrazložil, kako se je doslej razvijalo vprašanje sistema zbornic ter podal historijat o stališču, ki so ga zavzemale obrtniške korporacije, osobito Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani tako na občnih zborih kakor tudi na drugih sestankih.

Leta 1928. se je na okrožnico zveze izjavilo sicer 56 zadrug za ločene in le 8 zadrug za skupne zbornice, toda izjave so bile podane pod vtisom volitev v zbornico in nerazpoloženja nasproti režimu, ki je vladal v tej zbornici in ki je brskiral obrtniške organizacije. Na poznejših sestankih in občnih zborih pa so bile vedno podane izjave za skupne zbornice. Navedel je vse momente, ki govorijo v prilog skupni zbornici s povsem avtonomnimi odseki. Seveda mora obrtništvo v svojem odseku popolnoma samostojno reševati o svojih vprašanjih. Navedel pa je tudi potrebo, da se čisto stanovska organizacija v zvezah obrtnih zadrug še poglobi in razširi, kar se naj izvede z oblikovanostjo članstva zadrug v zvezi. Če zagovarja sistem skupne zbornice, seveda s tem ne zagovarja režima, ki danes vlada v obrtnem odseku ljubljanske Zbornice za TOI. Zbornica mora zastopati gospodarske potrebe vse naše pokrajine.

Čim močnejša bo, tem več uspehov bo lahko prinesla gospodarstvu.

Nato je navedel koristi, ki jih uživa obrtništvo od Zbornice za TOI. Lani so obrtniki plačali zbornici na dokladah Din 736.000. Če se enako razdelijo upravni stroški na vse tri odseke, tedaj odpade na obrtništvo 833.000 Din; ta vsota je že večja kakor znaša prispevek obrtništva, navzlic temu pa je zbornica lani izdala za pospeševanje obrtništva še 720.000 Din, tako da je lani odpadlo od skupnih izdatkov zbornice za obrtništvo 1.553.000 Din, torej še enkrat toliko, kolikor je obrtništvo prispevalo. V zadnjih šestih letih je Zbornica za TOI izdala za pospeševanje obrtništva 2.76 milijona Din. Obrtniška zbornica v Beogradu pa je v 10 letih žrtvovala za pospeševanje obrtništva le 431.000 Din, ker je 95 odst. vseh dohodkov porabila za upravne stroške. Pri tem ima beograjska zbornica štirikrat večje članstvo, nego obrtni odsek ljubljanske zbornice. Šele letos so tam po vzoru ljubljanske zbornice pričeli ustanovljati poseben zavod za pospeševanje obrti.

G. Rebek je nadalje navedel primere iz naših sosednih držav, kjer je obrtništvo povsod zastopano v skupnih zbornicah in nikjer ni nikakega gibanja za ločitev. Osebnosti interesi ne smejo tu igrati vloge. Sistem skupnih zbornic nima med obrtništvom pristašev samo v Sloveniji, temveč tudi v Novem Sadu, Splitu, Skoplju itd. V današnjih težkih časih ne gre razdvajati obrtniških vrst. Če je treba braniti skupne gospodarske interese naše pokrajine, tedaj moramo vsi na branik, tako trgovci in industriji, kakor tudi obrtniki.

Predsednikova izvajanja je zbor sprejel z živahnimi odobravanjem, dasi je došlo med govorom do medklincev in prerekanja. V imenu banske uprave je pozdravil zborovanje g. dr. Šink, ki je navzoče opozarjal, da vodijo debato mirno in brez izpadov.

Besedo je nato dobil častni član Zveze obrtnih zadrug, starešina štajerskega obrtništva g. Ivan Rebek iz Celja. Omenjal je, da bi bilo danes razpoloženje obrtništva drugačno, če bi bili v obrtnem odseku Zbornice TOI pravi ljudje in opozarjal, da tudi v ločeni obrtni zbornici ne bo nič boljše, če jo bodo vodili taki ljudje, kakor vodijo obrtni odsek Zbornice TOI.

V imenu Zbornice TOI je pozdravil zborovanje zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar. Poudarjal je, da je zbornica vedno roko v roki delala z obrtniškiimi organizacijami. Uspeh in plod tega skupnega dela je ta, da je danes slovensko obrtništvo v strokovnem pogledu na višini, da se lahko meri z vsemi drugimi pokrajinami in da se mu ni treba sramovati tudi ne pred obrtništvom drugih držav, kjer je obrt

visoko razvita. Zbornica stopa vedno lahko z mirno vestjo pred obrtništvo. Vprašanje sistema zbornic ne sme razdvajati obrtništva, ker je mnogo drugih za obrtnika življensko važnih vprašanj, ki se bodo dala pravilno rešiti le v skupnem delu.

Sledil je pozdrav zastopnika Zveze obrtnih društev za Dravsko banovino v Celju g. Holobarja, ki je podal izjavo, da je Zveza za skupne zbornice.

Imenom Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru je govoril g. Petelin, ki je izjavil, da obrtniki dobe od Zbornice razmeroma mnogo več kakor gostilničarji, da pa gostilničarski obrtniki temu ne oporekajo, ker imajo pred očmi le interese gospodarstva kot celote in da so se zato na zboru vseh gostilničarskih zadrug v Mariboru pa tudi na zboru gostilničarstva iz vse države v Beogradu izrekli za skupne zbornice z avtonomnimi odseki.

Prečital se je pozdrav mariborske Zveze obrtnih zadrug, ki izjavlja, da so vse pri njej včlanjene zadruge za skupno zbornico. Enako se je izjavila tudi Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Gremij tiškarskih obrtnih podjetij v Ljubljani je poslal izjavo za skupne zbornice.

Predsednik g. Rebek je pred otvoritvijo debate opozoril, da so izrazili nekateri podeželski delegati, ki bi radi odšli z opoldanskimi vlaki, željo, da se debata pospeši. Zato odreja, da naj se vsak govornik omeji na 7 minutni govor. (Ugovori.)

Prvi se je oglasil k debati g. Gogala z Jesenic, ki je izrazil nezadovoljstvo, ker nima prilike do obširnejših izvajanj. Ker kljub ponovnim resolucijam Vrhovnemu obrtniškem svetu ni dobil odziva in ker smatra, da bi bile ločene zbornice boljše za obrtništvo, ker bi v njih samo odločalo, se izjavlja za ločene zbornice.

G. Iglič iz Ljubljane je govoril za skupne zbornice, za ločene pa gg. Perdan, Šimenc, Bizjak, Rebolj, Nahtigal in Gabrič.

Glavni govornik za ločene zbornice g. Oforepec iz Ljubljane je omenjal spore v zborničnem obrtnem odseku, početje večine, glede katere je poudarjal, da je bila izvoljena v času strankarske borbe ter je očital g. Rebeku, ker se je dal pregovoriti ter je glasoval za zbornični proračun, četudi je protestiral proti postavki za Jugoslovanski Obrtnik. Govornik se je nadalje dotaknil vprašanja administrativnih stroškov ljubljanske zbornice in beograjske obrtne komore, očital ljubljanski zbornici, da je začela delati in dajati za obrtnike šele potem, ko je nastalo vprašanje ločenih zbornic. Grajal je, da se izdaja še vedno Jugoslovanski Obrtnik in končno navajal podatke, ki naj bi pokazali, da bo tudi ločena zbornica mogla uspešno delati.

Med zborovanjem je prišel v dvorano g. Pičman, ki se je ravno povrnil iz Pariza z mednarodnega

obrnliškega kongresa in je takoj posegel v debato. Izjavil je, da se v podrobnosti ne bo spuščal vsled odmerjenega mu 7 minutnega časa in so že njegovi predgovorniki precej obrazložili upravičeno zahtevo o ločenih zbornicah. Na očitke, ko še ni bil navzoč ugotavlja, da se ni nikdar skrival v ozadju in si je vedno upal povedati resnico tako v »Zanatljici«, kakor na sejah in zborovanjih. Obžaluje le, da so se med našimi obrtniškiimi voditelji našli taki, ki so sami zagovarjali sistem ločenih zbornic, naenkrat pa podlegli raznim vplivom neobrnitkov in podirali to, kar smo skupno ustvarili. Dalje izjavlja, da bi moralo biti za nas vprašanje ločenih zbornic rešeno že v l. 1928., ko se je ogromna večina zanje izjavila. Med tem pa bi morali delati na skupnosti vsega jugoslovenskega obrtništva z brati Srbi in Hrvati in bi bil lahko obrtni zakon za nas mnogo boljši, kakor pa do sedaj. Mednarodni obrtni kongres v Parizu jim je priznaval največjo sposobnost, češar jim niti nenaklonjene narodnosti niso mogle odrekati. Kajti brati Srbi imajo tudi to zavest, da pošiljajo na zборе kot glavne delegate obrtnike. Pripominja, da se nas je vedno pregovarjalo, češ saj ni potrebno, da se zavzemate za stališče zbornic sploh, da bo to rešeno s posebnim zakonom. Danes pa isti gospodje sami priznavajo, da bo rešeno že sedaj skupno z obrtnim, s katerim je tudi zvezano. Končno odklanja podtikanje osebnosti in željo po koristih, ki jih je vedno odklanjal in le z načelnega stališča obtožuje zveznega načelnika in njegove tovariše, ker so s tem obrtniškem pokretu mnogo škodovali. Zaključno pa predlaga naj vsi glasujejo za ločene zbornice.

Sprejet je bil nato predlog, da se debata zaključi. Nato je dobil besedo še zastopnik Zbornice TOI, radi stvarnega popravka izvajanja gg. Otorepca in Bizjaka, pa radi splošnega prerekanja in ugovorov pristašev ločenih zbornic ni mogel govoriti.

Sledilo je poimensko glasovanje. Predsednik je imenoval za skrutinatorje gg. Pristova in Pičmana. Rezultat je bil 68 glasov za ločene zbornice, 52 glasov za skupne zbornice. Pristaši ločenih zbornic so pozdravili izid glasovanja z burnim ploskanjem.

Po govoru g. Nahtigala, ki je ugotovil, da je sedaj stvar končana in cilj dosežen, da si morajo podati roke v spravo in iti skupaj generali in vojniki, je bil sprejet predlog, da se pošljejo vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku generalu Živkoviču in trgovinskemu ministru Juraju Demetroviču ter bratskemu Zavezu obrtnikov v Beogradu in Zagrebu, da so se tudi slovenski obrtniki izjavili za ločene zbornice. Nato je predsednik zaključil zborovanje in so se zborovalci mirno razšli.

Letna konferenca vseh jugoslovenskih gospodarskih zbornic

Redna letna konferenca vseh TOI zbornic v državi se je vršila letos v Velikem Bečkereku. O programu konference smo že pisali.

V soboto, dne 13. t. m. popoldne so zasedale posamezne sekcije, a v nedeljo zjutraj ob pol desetih se je začelo plenarno zasedanje. Predsednik bečkereške zbornice g. Kosta Janković je v daljšem govoru pozdravil številne predstavnike raznih oblastev in zbornic. — Navzoči so bili med drugimi ban dunavske banovine g. Milan Nikolić, načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. S. Krpan, ministrstva za gradbo g. inž. M. Jovanović in zastopniki vseh zbornic. Ljubljanski zbornico TOI je zastopal generalni tajnik g. Ivan Mohorić, ki je imel na dnevnem redu tudi referat, o katerem spregovorimo spodaj.

Na predlog predsednika g. Jankovića je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in po zdravni brzojavki ministrskemu predsedniku armijskemu generalu g. Petru Živkoviću ter ministru trgovine g. Jurici Demetroviću.

Po predsednikovem govoru je v daljšem govoru pozdravil konferenco g. ban Nikolić, poudarjajoč važnost dela zbornic in velik pomen letnih konferenc ter želeč vsem znanjim delegatom prav prijetno bivanje v dunavski banovini.

Za predsednika konference je bil izbran domačin g. Kosta Janković, za podpredsednika pa gg. Miroslav Ljević iz Novega Sada, Nikola Stojkanović iz Sarajeva in Dimitrijević iz Osijeka.

O prvi točki dnevnega reda:

Potreba reorganizacije hidrotehnične službe.

Referiral g. inž. Nikola Bešlić. Njegovim izvajanjem so sledili navzoči z velikim zanimanjem.

Po končani daljši diskusiji o referatu g. inž. Bešlića je sledil referat gen. tajnika ljubljanske zbornice g. Ivana Mohorića.

O jačanju notranjega tržišča.

V zvezi s tem referatom je bil tudi koreferat zagrebške zbornice kot tretja točka dnevnega reda o vprašanju ustvarjanja nacionalno orijentirane miselnosti, konsumantov.

Poročilo gen. tajnika gosp. Ivana Mohorića je bilo zelo obširno in polno interesantnih statističnih podatkov. Referent ugotavlja analizo strukturo naše zunanje trgovine z ozirom na grupacije mednarodnega seznama blaga ter konstatira, da odpade v l. 1930. od celokupnega uvoza 72,7 odst. na gotove produkte in samo 18,5 odst. na surovine in polfabrikate ter da predstavlja uvoz življenskih potrebščin še vedno znaten procent 8,3 odst., t. j. več nego znaša naš izvoz gotovih produktov. Nasprotno pa odpade od celokupnega našega izvoza 49,6 odstotkov na proizvode poljedelstva in živinoreje, 7,6 odst. na gotove produkte in 42,8 odst. na surovine in polizdelke. Z drugimi besedami povedano pomeni današnje stanje 1. da mi uvažamo desetkrat več gotovega blaga, kakor ga izvažamo v inozemstvo, 2. da je uvoz gotovih produktov štirikrat večji od uvoza polizdelkov in surovin in končno 3. da znaša pri našem izvozu razmerje med agrarnim in industrijskim delom 49,6 : 50,3.

Z ozirom na to vidimo, da je Jugoslavija močan dobavitelj surovin za Srednjo Evropo, katera kupuje pri nas v nepredelanem stanju kože, rude, konoplje, kemične polizdelke itd. v znatnih količinah, ter jih predeluje in jih v predelanem stanju zopet nazaj prodaja. Važna je konstatacija, da se naša država v mednarodni trgovini javlja samo s 50 odst. kot agrarna, med tem ko zavzemajo ostalih 50 odst. surovine za industrijo, polfabrikate in izgotovljeni produkti. Medtem ko je

torej pri izvozu doseženo ravnotežje med agrarnimi in ostalimi produkti, pa kaže struktura našega uvoza vso našo gospodarsko primitivnost. Dejstvo, da tri četrtine industrijskih predmetov, s katerimi nas še vedno zalaga inozemstvo, dovaja našo državo v odvisnost, katera bi mogla v kritičnih dneh postati fatalna za nas ter nam prav radi tega ne more biti zaželjena niti z gospodarskega, niti s kulturnega, socijalnega ali političnega stališča. Zato je potrebno, da delamo na tem, da se uvoz gotovega blaga postopoma zmanjšuje, a istočasno povečava predelava surovin in polfabrikatov v državi vsaj v tem obsegu, da bi bilo mogoče zadostiti potrebam domačega trga.

Referent konstatira, da smo v preteklem letu uvozili iz inozemstva razen kolonialnega blaga še za ca. 420 milj. Din blaga za hrano in pijačo, kljub temu da bi te predmete povečini mogli proizvesti doma, dalje da uvažamo za preko 20 milj. Din soli, skoro za 200 milj. Din tujega premoga, 71 milj. Din oljnega semena in za 195 milj. Din surovin, kož.

Govornik se resno vprašuje, dali je potrebno, da uvažamo za 26,8 milj. Din bakrene galice, kljub temu, da imamo zadostne instalacije za njeno proizvodnjo doma; dali je potrebno, da uvažamo za 28 milj. Din ekstrakta za strojenje, kljub temu, da smo mi sami najjačiji izvozniki teh predmetov; za 2,7 milj. Din užigalic v čau, ko monopolna uprava ustavlja delo v poedinih prejetih domačih tvornicah užigalic; za 24,4 milj. Din svilenih oblek; za 15,5 milj. Din podplatov, za katerih izdelavo obstoja preko 20 tvornic v državi; za preko 50 milj. Din obutvi, ko po vrsti reducirajo obrtniške delavnice delo v svojih podjetjih; za preko 15 milj. Din oprave, katero je možno izdelati v stotinah prvovrstnih podjetij v državi in po konkurenčnih cenah; za 23 milj. Din papirja za zavijanje, medtem ko je delo v tvornicah papirja reducirano za polovico. Kdo more reči, da je uvoz mlatic in strojev za žetev racionalen in kojih vrednost znaša preko 34 milj. Din in katere bi si mogli izdelati doma ter bi našlo tako na stotine domačih delavcev delo in kruh.

V svrhu odpomoči zahteva v prvi vrsti, da se pri javnih nabavah daje prednost domačemu blagu iste kvalitete, kar se sedaj ne prakticira vedno, da se prouči vprašanje zalaganja že obstoječe industrije v čim večji meri z domačimi surovinami ter da se s povenitvijo kreditu ustvarjajo možnosti povzdiga novih industrijskih podjetij v državi. Referent zaključuje:

Jačanje notranjega trga je imperativna dolžnost, katero nam nalaže sedanji negativni položaj evropskega gospodarstva. Mesto, da bi se vzpostavila svobodna trgovina po vojni, prihajamo v vedno slabše, odnošaje in vedno večje ekonomsko borbo. Mi te borbe nismo niti izzyali in niti želeli. Toda ko je že tu, moramo z njo računati. Tudi ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da stojimo danes v svetovnem gospodarstvu na razpotju med kapitalističnim režimom, na katerem je izgrajeno naše gospodarstvo, in med koncepcijo kolektivizma, katera zavzema vse večji razmah. Ne smatramo za potrebno prognostrirati, kako more ekonomska borba teh dveh ekstremov končati, jasno je edino to, da bomo s sistematskim vodstvom in krepitvijo notranjega trga z zmerno gospodarsko politiko najbolje mogli obvladati vse nevarnosti, katere nas neizbežno čakajo in katere bi tudi sicer mogle ogroziti velike pridobitve, radi katerih se je vršila svetovna vojna.

Ing. Leo Knez.

Vloge acetilena in kisika pri avtogenem varenju

Pri tehniki avtogenega varenja izkoriščamo veliko vročino kakega gorečega plina v svrhu naglega taljenja kovin in s tem združenega zlivljanja med seboj. Na zemlji imamo polno plinov, ki gore, ki dajo vsled tega več ali manj vroč plamen in ki bi se lahko uporabljali za avtogeno varenje. Poznamo plin metan, ki uhaja kar direktno iz zemlje, potem svetilni plin, ki nastaja pri suhi destilaciji premoga v plinarnah, plin vodik in končno kot najvažnejši plin, plin acetilen, ki nastane, če spravimo karbid v dotiko z vodo. Kadarkoli zažgemo enega od naštetih plinov na zraku, dobimo snop goreče plinaste materije, katero nazivamo plamen, ki pa nima take vročine, kot bi jo imel plamen, če bi dotični plin gorel v čistem kisiku. Zrak je namreč mešanica kisika in dušika, kateri poslednji zgorevanje samo zavira, ter vsled tega onemogoča, da bi pri zgorevanju nastala temperatura dosegla tisto stopnjo, ki je teoretično povsem mogoča. Plamen gorečih plinov, ki se med gorenjem spajajo s čistim kisikom, je torej mnogo bolj vroč in iz tega vzroka pri tehniki avtogenega varenja plinov tudi ne mešamo z zrakom, temveč s čistim kisikom, ki ga danes proizvajajo tovarne prav na veliko in ga spravljajo na trg v stisnjem stanju.

Temperatura plamena gorečega plina se ravna po kvaliteti plina samega. Če bi sestavili v tem pogledu celo tabelo, potem bi videli, da je temperatura najvišja takrat, kadar gori plin acetilen, pomešan s kisikom v razmerju 1 : 1. Ta temperatura znaša nekaj preko 3000°C ter se z acetilnovim plamenom dajo taliti prav vse kovine brez razlike in to v najkrajšem času. Vsled teh ugodnih kurilnih sposobnosti se je pokazalo, da je acetilen najpripravljeniji kurilni plin za avtogeno varenje.

Acetilen dobivamo iz karbida in vode na ta način, da spravimo obe materiji v medsebojen kontakt, nakar prične potekati kemijska reakcija, ki pretvarja karbid v plin acetilen in v navadno gašeno apno. Karbid se proizvaja v električnih pečeh iz apna in oglja ter se iz teh peči odjemlje v tekočem stanju. Ko se ohladi, se zdrobi in zmelje ter sortira. Na trg prihaja karbid v pločevinastih bobnih, ki so hermetično zaprti, ker bi sicer znašala vlaga delovala v smislu razkroja.

Acetilen se dobiva iz karbida in vode v posebnih acetilenskih aparatih, ki delujejo na tri mogoče načine: ali pada karbid v vodo, ali voda kaplja na karbid, ali pa se karbid in voda samo izmenoma dotikata ter spet odhajeta. Vsi ti trije načini omogočajo torej reguliranje razvijanja z ozirom na trenutno porabo plina ter so poedini sistemi tudi izdelani tako, da je to reguliranje popolnoma avtomatično.

Kakor je princip delovanja acetilenskih aparatov zelo enostaven, tako katastrofalne pa morejo biti posledice lahkomišelnosti in od nevedne roke izgotovljene konstrukcije. Plin acetilen je docela nevaren, kadar se nahaja v čistem plinastem stanju. Kadar pa se pomeša z zrakom, postane zelo nevaren, ker nastala plinska mešanica zraka in acetilena ne gori mirno, temveč eksplodira, čim jo zažgem z najmanjšo iskro. Zato je izdelovanje acetilenskih aparatov podvrženo v vseh naprednejših državah najstrožji kontroli od strani oblasti ter uporaba aparatov, ki niso bili preizkušeni po strokovnjakih, sploh ni dovoljena. Na ta način je bilo edino mogoče zmanjšati število nesreč, ki so se dogajale leto za letom v obrtniških delavnicah in ki so imele samo ta vzrok, da v primitivnem aparatu ni nastajal vedno čist visokoodstoten acetilen, temveč mešanica acetilena in zraka, ki je pri dotiku z ognjem v katerikoli obliki eksplodirala, kar je imelo katastrofalno posledico, da se je razlezel acetilenski aparat, ter je morala še neuki varilec plačati svoje neznanje in lakomiselnost s svojim last-

Kaj je novega?

Bozno poročilo. Tuje valute so veljale v prošlem tednu v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13,40, Budimpešta (madžarski pengö) 9,87, Curih (švicarski frank) 10,96, Dunaj (avstrijski šiling) 7,92, London (angleški funt) 274,78, Newyork (dolar) 56,38, Pariz (francoski frank) 2,22, Praga (češkoslovaška krona) 1,68, Trst (italijanska lira) 2,95.

Naš izvoz v maju kaže porast napram maju lanskega leta za svinje, govedo in še nekatere vrste blaga, padel pa je glede gradbenega lesa, tirsčice, pšenice in železniških prago.

30.000 vagonov pšenice nam utegne letos preostati preko lastne potrebe še za izvoz, ker kaže letina prav dobro.

Česko pivo bomo v kratkem pili, ker ga bodo začeli na podlagi sklenjene trgovske pogodbe uvažati in so dobili že tudi zastopnike za Dravsko banovino.

50 letnico praznuje beograjsko društvo Trgovska omladina, ki vzdržuje številne strokovne šole ter ima ogromno premoženje, ker skoro vsak uglednejši trgovec zapusti tej korporaciji kako volilo, mnogi celo vse svoje premoženje.

Delavsko pekarno v Ljubljani name-rava baje kupiti banska uprava v zvezi z neko večjo sanacijsko akcijo ter na ta način priti do lastne pekarnice, ki bi seveda občutno zadela naše pekarske davkoplačevalce.

Ustanovni občni zbor Gostilničarske pivovarne se je vršil v ponedeljek v Laškem, pri čemer se je ugotovilo, da je vpisanih 22.696 delnic v nominalu 11,3 milijona Din ter se je sklenilo, da se kapital poveča od 10 na 15 milijonov Din.

Gradbeni zakon je objavljen v zadnjih službenih novinah in vsebuje jako važne določbe glede tehničnih predpisov in glede eksproprijacije.

Obrtni zakon bo po vesteh iz Beograda predelan še tekom poletja, nakar je upati, da stopi kmalu v veljavo.

Podružnica Obrtne banke je bila prejšnji teden ustanovljena tudi v Sarajevu.

nim življenjem. Danes je tehnika gradbe acetilenskih aparatov že tako napredovala, da so take nesreče docela izključene in da nastaja v dobrih aparatih vedno čist acetilen, kateri, četudi bi se po nesreči zapalil, samo mirno gori s sajastim plamenom. Naj bi naše obrtništvo v tem pogledu upoštevalo izkušnje iz drugih naprednejših dežel in naj nikdo, ki ni za ta posel usposobljen, ne gradi sam acetilenskih razvijalcev. Prihranek je samo dozdeven, ker smo pri uporabi takih aparatov v stalni nevarnosti za svoje lastno življenje. Kdor bi pa hotel sam obratom izdelovati acetilenske razvijalce, naj se najprej posvetuje s kakim strokovnjakom in naj predloži oblasti načrte, da se mu bo na podlagi teh izdalo obrtno dovoljenje.

(Konec prihodnjic)

Dovoljenja za ustanavljanje industrijskih in tvorniških podjetij

Po § 88. zakona, s katerim se nadaljuje veljavnost odredb dose-danjih fin. zakonov, sme edino minister za trgovino in industrijo dati dovolila za ustanavljanje industrijskih in tvorniških podjetij, kolikor se tičejo narodne obrambe. Pojem industrijskih in tvorniških podjetij se jemlje po odredbah srbskega obrtnega zakona iz l. 1910., natančnejša navodila o tem pa predpiše minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za vojsko in mornarico. V uporabi tega pooblastila je g. minister trgovine in industrije odredil, da je njegovo dovoljenje potrebno samo za produkcijska podjetja, v katerih je zaposlenih preko 15 delavcev, ako ima podjetje motorni pogon ali 25 delavcev, ako podjetje nima motor-nega pogona in da se delo izvršuje samo v eni delavnici ali na enem kraju. V to število delavcev se všteto vajo tudi vajenci.

»Obrtniška Samopomoč« v Ljubljani

Znano je, kako kruto posega usoda v naše življenje. Negotovi so naši dohodki, naše premoženje, vse to je negotovno in odvisno od raznih slučajev. Izkušnja nas tudi uči, da marsikatera siromašna družina, osobito obrtniška, nima, v slučaju smrti kakšnega družinskega člana, nobenih sredstev za dostojen pogreb umrlega. Prav zaradi tega je uvidelo obrtništvo nujno potrebo, da si je ustanovilo, kakor drugi sloji, svoje lastno podporno društvo, ki bo v takih primerih nudilo svojim članom primerne podpore.

Ni dolgo temu, ko je smrt zopet segla z mrzlo roko v naše vrste. Večini je poklical k Sebi našega tovariša X., vzornega družinskega očeta in vnetega obrtnika. Pokojnik je bil dobra, blaga duša, skrbel je za svojo 6-člansko družino kot človek, ki se zaveda, da so mu otroci in soproga vse. V potu svojega obraza si je pridobil majhno premoženje. Bil je vesel svojega dela in uspeha. Tako je minilo nekaj časa. Pojavila se je nenadoma težka bolezen in ga priklenila za dalj časa na posteli. Mož je po dolgem in mučnem trpljenju izdihnil svojo blago dušo.

Družina je bila brez sredstev. Ta dolgotrajna bolezen je uničila popolnoma z velikim trudom pridobljeno premoženje. Ubogim sirotam se je moralo srce v žalosti trgati, ko niso imeli s čim izkazati pokojnika zadnje časti, ki jo je zaslužil s svojim trudom in delom. Prišlo jim je na misel, da bi se lahko obrnili na pomoč ter ji pomagali v tej najhujši stiski in potrebi.

Sličnih slučajev bi lahko našli na stotine, pa upamo, da zadostuje ta primer, ki kaže jasno sliko, da nismo nikdar sigurni pred našo usodo, ker negotovost spremlja vse naše življenje.

Iz tega primera je razvidno, kako velikega pomena in koristi je »Obrtniška Samopomoč«, ki jo potrebna ustanova za obrtništvo, ker nudi v najkriticnejšem primeru, to je smrti, svojcem podporo, ki je neobhodno potrebna.

Uverjeni smo, da boste tovariši obrtniki pač dovolj zavedni in boste znali ceniti velik pomen naše stanovske socialne ustanove. Na tisoče in tisoče naših je, in ali res nismo zmorni, da se odločno zavzamemo za našo »Samopomoč«, v kateri imamo svojo dobrotnico, ki bo podpirala naš in naše družinske člane. Ali je res samo par sto zavednih tovarišev med desetisoči našega stanu?

Tovariši! Odločno se zavzemimo za našo »Samopomoč«! Delajmo za blagor skupnosti in obrtnikov, ki se nahajajo v slabem gnetnem položaju. Pokažimo, da slovenski obrtnik zna ceniti tudi društvo, ki daje ob smrti kakšnega člana svojcem podpore.

Dragi tovariši obrtniki! Izkažite vašo stanovsko zavzetost, pristopajte k tej prekoristni socialni ustanovi, podpirajte jo, da bo mogla sčasoma izkazati moč, ki ji pripada po številu celokupnega slovenskega obrtništva.

Vse naše zahteve in vse naše delovanje naj stremi za tem, da bo imela »Obrtniška Samopomoč« mnogo članstva, da bo mogla znižati prispevke in zvišati podpore.

Torej k nam vsi, ki želite, da bo naša organizacija prva med drugimi sličnimi ustanovami! Vsak član naj pridobi društvu vsaj enega novega člana.

Vsak posameznik naj bo graditelj bodoče močne »Obrtniške Samopomoči«. Če nas bo mnogo in če bomo složni, nas bo tudi celokupna javnost upoštevala in priznala.

Od raznih strani se čujejo tudi glasovi, da so mesečni prispevki previsoki. Ti izgovori pa so neutemeljeni, ker lahko vsak obrtnik utopi 10 dinarjev mesečno.

Bodimo složni in naše geslo bodi: Vsi za enega, eden za vse!

Natančnejša navodila in pojasnila daje tajništvo »Obrtniške Samopomoči« v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, pritičje levo.

Preklie.

Podpisani preklicujem obdolžitve nasproti g. Mlinar Leandru v Zireh, kar sem mu očitno ob priliki poslovanja večera g. Steinmanna v gostini V. Demšarja. Izjavljam, da sem ga žalil v zmoči kar na tem mestu in javno preklicujem in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbenega postopanja. Ziri, dne 9. junija 1931. Jože Sorli, čevljarji mojster, Staravas 46.

O obrtovanju brez obrtne pravice

(Poročilo tajnika dr. Jos. Pretnarja na plenarni seji Zbornice TOI 6. VI. 1931.) Trgovsko, obrtniško in industrijsko poklicno obrtovanje urejuje obrtni red. Ta pa vsebuje obenem tudi določbe, ki naj ščitijo legalno obrtovanje pred neupravičenim. Izvrševanje obrta brez obrtnega lista ali koncesijske listine je prepovedano in kaznivo, kaznivo pa je tudi kritje takega obrtovanja.

Kljub tem predpisom se je obrtovanje brez obrtne pravice ali takozvano šušmarstvo izredno razpaslo. Postalo je huda nadioga ne samo za obrtništvo, temveč tudi za trgovstvo in v zadnjem času prihajajo pritožbe proti nelegalni konkurenci te vrste tudi iz kroga industrije. To gospodarsko zlo je v časih sedanje težke gospodarske krize tem huje, ker dela primanjkuje in ker postajajo davčna in druga javna bremena vedno občutnejša. Pritožbe so tem glasnejše in številnejše, ker ta nelegalna konkurenca pritiska v največji meri ravno na gospodarsko šibkejšo sloje obrtništva.

Zbornica in razne obrtniške in trgovske organizacije so poslane merodajnim oblastvom že nešteto predstavk, ovadb in pritožb proti šušmarstvu. Priznati je treba, da smo našli osobito pri bivših velikih županah in pri kr. banski upravi mnogo razumevanja in naklonjenosti. Izšle so okrožnice podrejenim obrtnim oblastvom, da postopajo čim strožje. Ponekod je bil uspeh teh okrožnic tudi viden. Toda v zadnjem času dohaja zbornici zopet toliko pritožb proti nelegalnemu obrtovanju, da je nujno potrebno, da o stvari razpravlja zbornični plenum in da se podvzamemo energični koraki za omejitve tega gospodarskega zla.

Obrtovanje brez obrtnega lista se pojavlja v raznih oblikah, na prikrit in neprikrit način.

Najpogostejši so primeri neprikritega šušmarstva poedincev, ki se bavijo z obrtnimi opravili brez obrtnega lista v svojem prostem času poleg svojega glavnega poklica, ali pa celo tako, da jim je ta nedovoljeni posel naravnost glavni vir dohodkov. Imajo več ali manj urejene delavnice, rokodelsko orodje in prav pogosto tudi vajence ali celo pomočnike. Najhuje trpe vsled njihove nelegalne konkurence krojači, šivilje in čevljarji. Mnogo jih je v stavbarski, mizarski, sodarski, kolarski, sedlarski, kovinarski, elektrotehnični in slikarski stroki. Številne so pritožbe mesarjev proti špeharjem v mariborskem okolišu, povsod po deželi pa proti klanju in prodaji mesa v primerih, kjer ne more biti govora o klanju v sil. Gostilničarstvu delajo veliko škodo številni vinotoči, ki se ne drže predpisov, točijo preko določene ure, prodajajo jestvine ter vzdržujejo godbo in zabavo pozno v noč. Takih vinotočih so krivi nezmernemu uživanju alkoholnih pijač, ki povzroča čisto krvave poboje. Tudi industrija se pritožuje. V zadnjem času prihajajo pritožbe iz vrst opekarnarjev proti osebam, ki v okolišu Podravja izdelujejo opeko ne samo za lastno potrebo, temveč tudi za prodajo ter s tem delajo obširno škodo opekarnarski obrti in industriji.

Te vrste šušmarstvo, ki gre v tisoče primerov in odjeda kruh v največji meri ravno gospodarsko najšibkejšim obrtniškim slojem, bi bilo označiti kot neko vrsto neupravičenega obrtovanja na malo.

Poznamo pa še drugo vrsto neupravičenega obrtovanja, ki je prav tako škodljivo, ki pa dela bolj na veliko. To se skriva za razne družbe z omejeno zavezo, gospodarske zadruge, fingirane filijalke in navidežno tovarniški obseg obrtovanja.

(Konec priložnosti.)

Čevlarska obrt in konkurenca

Ni je stroke, ki bi zamogla tangirati tako posameznika kakor tudi cele družine, kakor ravno čevlarska. Če se spominjamo svoječasnno, ko je obrt še cvetela, koliko se je dalo za obutev in koliko se izda danes v modernem svetu in še je vse boso, ali pa nosijo in kupujejo čevlje, ki niso tega denarja vredni. Vsa navidezna konkurenca gre danes na račun občinstva. Daleko nimamo pravega gospodarstva, da bi znali ljudje računati, koliko se po nepotrebnem izda denarja. Temu je krivo, ker ljudstvo ni na gospodarskem polju pravilno vzgojeno. Koliko izdelkov se poslužuje konfekcije in s kakšnimi cenami, koliko vrst usnja se producira. Kakšno usnje, o tem ni treba dosti pisati, ker ve se predobro, da dober čevljar kakor tudi dobro usnje stane novce. To lahko potrjuje trgovci in potniki tu in inozemskih tveč.

Če bi se hoteli baviti statistično, bi dognali, da je premožnega prebivalstva komaj 30%, revnega ljudstva pa 70%. O tem ni dvoma. Tudi industrija je o tem verzirana in dobro ve, kateri izdelki se najtežje spravijo v promet. Seveda, da tu revni sloji največ trpe.

Vzemimo najprej otroške čevlje. Pri bogatih družinah ne bodo smatrali tega vprašanja za posebno važno, pač pa revnejši starši šolske dečice, in uvideli bodo, da je trošek za otroške čevlje jako važna postavka v mesečnem proračunu družine. Otroci morajo po svoji naravi poskakovati. S skakanjem, brcanjem in suvanjem in prirodnim malomarnostjo trgajo čevlje v jezo staršev, ki morajo neprestano trošiti za nakup čevljev in popravljanje starih čevljev. Čevlji iz dobrega usnja se bolje izplačajo nego čevlji iz slabejšega usnja. Dostikrat traja en par čevljev iz boljšega usnja dalje nego nekoliko parov iz slabše kvalitete. Kar velja za otroške čevlje, to se lahko upošteva tudi za odrasle ljudi.

V Ameriki imajo poseben državni urad za gospodarstvo, ki vodi nekaj zapisnik o čevljih. Točno vodenje dnevnika o trpežnosti čevljev pokaže najočitnejše, katera vrsta čevljev je najboljša in najbolj trajna in nas prepriča, da se nekoliko paznje pri čevljih dobro izplača.

Pogostoma se sliši o propadanju čevlarske obrti. Če bi bilo to res, bi bil pač žalosten pojav, ki bi se tudi pri drugih obrtih maščeval. Če se tako produktivni obrti, kakor je čevlarska, proročuje propad, naj bi se pisalo in govorilo še o vzrokih. Mi nismo temu krivi. Svet se mnogo hitreje modernizira, kakor obrtniki. Obrtniške organizacije, pa tudi zadruge, niso najmanj na mestu, da bi mogle tekmovali z industrijskimi izdelki; vsaj ne na trgovskem polju, kar se pa izdelkov ročnega dela tiče, še vedno tekmujejo z industrijskimi izdelki. Seveda ne razpolagamo s takimi izlozhami, ker so to večinoma kapitalistične družbe, ki so v teh produktih obogatele. Občinstvo pa naj se zaveda, da je postrežba pri kvalificiranih obrtnikih boljše in solidnejše nego pri konfekcijskih tvrdkah. Če vzamemo, da se obrtništvo poslužuje konfekcijskih del, je to znak pomanjkanja naročenega dela. Same konfekcije ne izdelujejo ne novih čevljev ne popravila, nego oddajajo delo čevljarjem, ki se jim nudijo na razpolago. To je zelo napačno gospodarstvo. Čevljar dostikrat niti ne ve, čigavi so čevlji in tudi ni po tem plačan, da bi zamogel delo dobro izvršiti, kakor ga čevljar, ki mu je ležeče na tem, da si naročnika obdrži. Torej pri dveh gospodarjih tretji trpi, in to je naročnik.

J. B.

Obrtna zadruga čevljarjev v Trbovljah naznanja: Radi okr. obrtnega zbora v Zagorju se oprostitev podpisane zadruge vrši dne 5. julija 1931.

Dopisi.

Iz Tržiča. V zadnji številki Obrtnega Vestnika čitam tožbo obrtnika iz Laškega, ki se pritožuje, da se je ondodna obrtno-nadaljevalna šola zaključila čisto tiho in neopaženo, da niso bili obrtniški krogi k šolskemu zaključku povabljeni in da ni prav, če zapusti vajenec šolo kar tako, meni nič, tebi nič. Pravi dalje, da je v Laškem dosti aglinih obrtnikov, ki se za svoje vajence zanimajo in jim ni vseeno, kako uspevajo v šoli. V Tržiču pa je ravno narobe, kakor berem v ondodnem dopisu. Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole, ki se je zaključila v nedeljo 17. maja t. l., je storilo vse potrebne korake, da bo zaključek čim slovesnejši in za vajence res nekaj praznika, posebno za tiste vajence, ki so šolo dovršili. Razposlalo je na vse zadruge pismena vabila, razdelilo 300 letakov za obisk razstave, povabilo po vajencih vse mojstre in mojstrice. Uspeh? K otvoritvi razstave ni prišel nobeden od obeh predsednikov zadrug, nagrade, ki jih zadruge vsako leto podelo, so razdelili gg. tajniki brez besede, še šolski odbor je bil jako pičlo zastopan. Razstava je bila odprta ves dan, pa niso prišli vsi mojstri, ki imajo vajence, še polovica jih ni prišla, da, niti četrtina. Šolsko vodstvo in učiteljstvo se trudi, da bi dvignilo kvaliteto šole, se trudi, da bi vzgojilo sposoben in pošten obrtni naraščaj, nekaterim obrtnikom pa ni mar, da je treba tudi vajence z vzgojo uvesti v človeško družbo, katere polnovredni člani bodo skoro postali. Podrobno poročilo o šolskih uspehih priobčimo kasneje.

V Tržiču, 20. maja 1931.

Albin Lajovic.

Sklep obrtno nadaljevalne šole v Črni pri Prevaljah

Zaključek je prisostvoval poleg domačih mojstrov gospod nadzornik profesor Fr. Fink iz Maribora, ki se je prav zadovoljivo izrazil o doseženih učnih uspehih v vseh strokovnih predmetih kakor tudi polnovalno omenjal sodelovanje šole in delavnice, t. j. zanimanje obrtništva in učiteljev za izobrazbo naraščaja.

Uvidevajoč važnost kvalitete del, se tudi mali obrtnik zaveda, da se je treba v obrti mnogo učiti, več kot nekada, ko je zagostovalo, da si je pridobil obrtnik nekaj ročne spretnosti in je s tem izhajal vse svoje življenje. Zato so tudi vajenci šolskega okoliša Črna na Sopočno svojih učnih mojstrov pridno izrabili priliko, da si s posetom obrtno nadaljevalne šole izpopolnijo zlasti v drugem letniku svoje strokovno znanje.

Zahvala za uspevanje imenovane šole gre predvsem šolskemu odboru in občin Črna, kr. banski upravi, kakor tudi učiteljem, ki so si v strokovnih težavah pridobili učno usposobljenost. Zahvala pa gre tudi vsem ustanovam, ki so prispevale k vzdrževanju te šole, Zbornici za TOI, trgovskemu gremiju v Slovenjgradcu. Izrečena naj bo končno najlepša hvala tudi skupni obrtni zadrugi v Prevaljah, ki je naklonila šoli podporo in obrtnim vajencem — najboljšim učencem — nagrade v znesku 375 Din.

Razno.

Prvi ženski ključavničar.

Pri pomočniški preizkušnji zadruge ključavničarjev za sodni okraj ljubljanski v Ljubljani je napravila dne 7. t. m. gđna. Tilči Geyer, hči uglednega ključavničarskega mojstra v Ljubljani, izpit za ključavničarsko pomočnico z dobrim uspehom. Je to prva pomočnica, ki je napravila izpit pri zadrugi. Čestitamo!

Nacrtni bančnega zakona je izdelalo beograjsko bankarsko združenje, ki je vstavilo vanj izredno ostra določila za omejitve nesolidnosti, ki so za beograjske razmere morebiti umestne, ne bodo pa nabraže za ljubljanske in zagrebške zavode.

Število zavarovanih delavcev v Dravski banovini se je glasom izkazov OUZD v Ljubljani v mesecu maju zopet povečalo za okroglo 6000, tako da je znašalo skupno 96.828 napram 90.775 v aprilu.

Iz organizacij.

Zveza obrtnih društev dravske banovine v Celju priredi v nedeljo, dne 21. junija 1931 ob 10. uri dopoldne v dvorani Sokolskega doma v Zagorju ob Savi okrožno obrtniški zbor. Dnevni red: 1. Obrtniške organizacije in stanovska zavest: Drago Zabkar. 2. Splošen obrtniški položaj: Josip Rehek, Ljubljana. 3. Davčna vprašanja in obrtništvo: Jakob Zadravec, Središče. 4. Pospeševanje obrta: Dr. Josip Pretnar, Ljubljana. 5. Obrtni naraščaj in obrtniški tisk: Franc Iglič, Vabimo Vas, da se zbora zanesljivo udeležite in manifestirate za obrtniško solidarnost in stanovsko zavestnost. — Odbor.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. junija t. l. ponudbe glede dobave krede, papirja, 5000 kg ovs; do 30. junija t. l. pa glede dobave 48 komadov ključavnic (zabice). — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave cevi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave nosilcev, zidnih telefonov, aparata za brušenje železa in magnetnih induktorjev. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 25. junija t. l. se bo vršila pri Intendanturi III. Pomorske Obalne Komande v Kumboru (Boka Kotorska) licitacija glede dobave 5000 kg usnja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Direkcija državnega rudnika Zabukovca v Celju sprejema do 25. junija

t. l. ponudbe glede dobave strelvodnih naprav in dynamo - žice. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 parne lokomobile in 1 sesalke. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave 300 m² trstja za strop, 150 komadov strojnih spiralnih jeklenih svetrov, 1 jamskega univerzalnega teodolita in 2000 m jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave eternita. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 29. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 računskega stroja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. julija t. l. glede dobave 500 parov usnjenih copat, 500 parov platnenih čevljev; dne 7. junija t. l. glede dobave 13.500 kosov perila;

dne 9. julija t. l. glede dobave 3900 kosov bolniških in zdravniških plaščev; dne 11. julija t. l. glede dobave 9000 parov nogavic; dne 14. julija t. l. glede dobave 10.000 kg čiste vate in 202.000 metrov hidrofilne tkanine; dne 16. julija t. l. pa glede dobave 100.000 metrov kaliko platna, 1500 metrov gumijastega platna in 100 kg gutaperče. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, pogoji pa pri upravi omenjenega skladišča.)

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 23. junija t. l. ponudbe glede dobave 100 škatelj mazila za parkete in 300 kg kamene soli; do 25. junija 1931 glede dobave 2500 kg olja za osuvine in 40.000 kg portland - cementa. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave železa, jekla, jermen, gumijevih plošč in drugega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 27. junija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg svinjske masti in 2000 kilogramov kave; do 2. julija t. l. pa glede dobave 500 kg bombaža za čišče-

nje, 50 plošč cinkove pločevine, 100 kg bele pločevine, 200 kg kolarskih žebeljev, kotlovnih cevi, raznega barvarskega materiala in 500 kg suboksa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave bakrenega materiala, žic itd., balat - jermen, 1 naprave za pretakanje bencina, 1 acetilen - generatorja za avtogensko varenje, 10 sodov karbo-lineja, železne pločevine in 5 vagonov lubja.

Prodaja konjske žime se bo vršila potom direktne pogodbe dne 30. junija t. l. pri II. oddelku Art. Tehničnega Zavoda v Hanrijevu pri Skoplju. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Oddaja del pri popravilu fasade na poslopju železniške direkcije v Sarajevu se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 6. julija 1931 pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Račun poštne hranilnice štev. 14.003.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — Škrobl in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Ivan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem poslopju)

Brzjavni naslov:

KREDIT LJUBLJANA

Telefon štev.:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadevoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

Sirovina vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solinčnobebo

acetilensko luč

Inkeriščate tudi Vi to njihovo
proizvedo v svoje korist!

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam